

חלוץ פרק שביעי עירובין

פא.

עין משפט נר מצוה

א) לעיל כו: קדושין ל"ה, ב) גי' ה"א"ש יומין, א) חלה פ"ב מ"ז, ד) בקד"י ה"ג נגמ' וברש"י ב"מ עריכתה כעריכת. וכ"ג הגאון יעב"ץ ז"ל ס' ונע"י מוס' שנת לה ד"ה ליקן.

תורה אור השלם

1. וְאֵתָהּ קַח לְךָ חֲטוּן וְשִׁעְרִים וּפּוֹל וְעֲדָשִׁים וְרוּחַן וְכַסְמִים וְהִתְחַהּ אֹהֶב בְּכָלִי אֶחָד וְהִשְׁתָּה אֹתָהּ לְךָ לְלֶחֶם מִסֵּפֶר הַקְּדָמִים אֲשֶׁר אֵתָהּ שׁוֹבֵב עַל צֶדֶק שֶׁלֵּשׁ מֵאוֹת וְהַשְׁעִים יוֹם הַאֲבָבָה: יחזקאל ד ט

2. וְעָנַת שְׁעָרִים הַאֲבָבָה וְהָיָא בְּגִלְלִי צֵאת הָאָדָם הַעֲנָה לְעֵינָיֶהָ: יחזקאל ד יב

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה אימיה וכו' ככל הספרים הישנים ככל מערבין עירובי תחומין כו' קס"ד ל"ז ומת' קאמר רבא (ב) בא"י וקמי' לה גבי תחומין דמערבין ככל דבר אלמנא:

גיליון הש"ס

גמ' שפא יחזור דבר לקלקולו. געין דף ה ע"ב:

רבינו הגנאל

[ת"ר] בכל מערבין עירובי תחומין ובכל משתתפין שיתופי מבוואות ולא אמרו לערב בפת אלא בעירובי חצירות כלבד. ואוקימנא אהא ברייתא (ל"ה) [ד"ר] יהושע היא דקמי' בתחומין ובמבוואות כלב, ובחצירות בפת. והני מילי בשלימה אבל בפרוסה לא. ופרוסה מאי טעמא לא משום איבה. דאמר אמיא מיינתא אנא שלימה והאי פרוסה. ואמרין ואי אימו כוליה פרוסות דליכא איבה מאי. ושניין גיורא שפא ביאי אחד משה ואחא שלימה רבואו ליה לקול איבה כדאמרן. וסגיין דשמעתין כ"י יהושע דאמר שלימה אין פרוסה לא. א"ר יונתן בן שאול א"ר א"א א"א נטלה מכבר העירוב כדי חלחה, כדי חלחת הנחתום העושה למכור בשוק, או אשה העושה למכור בשוק, שהוא אחד מארבעים ושמונה ביטה. וכ"י דימוע שהוא אחד ממאה ועוד, דתנן בתרומות פרק [ד'] ר' אליעזר אומר תרומה עולה באחד ומאה ר' יהושע אומר במאה ועוד. ר' יוסי בן המשולם אבר [ועוד קב למאה] סאה, שותת [לדומע] [הלדומע]. ואמרו בתלמוד ארץ ישויה והלכה כדבריו של ר' יוסי בן המשולם. נמצא המדע סהה במאה סאין

גמ' לאפוקי מדר' יהושע דאמר פת אין מידי אחרינא לא קא משמע לן מחני' ככל אפילו יין ופירות ואי מההיא הוה חמינה התם הוה דבעירובי תחומין עסקינן והתם מודה רבי יהושע דליכא למיחש משום איבה כי הכא בעירובי חצירות טעמא משום איבה כדלקמן אבל בעירובי חצירות אימנא לא להכי הדר תנייה גבי חצירות. לישנא אחרינא גרסינן לאפוקי מדר' מאיר דאמר בפת אין מידי אחרינא לא צ"י הדר (לעיל דף ע"א): קמ"ל ככל והיא היא: איסוריה אצ"י ככל מערבין עירובי חצירות גרסינן ובכל משתתפין שיתופי מבוא. זין בפת זין זיין זין בשאר פירות: ולא אמרו לערב כנס כו'. ובכל מערבין דרישא הכי קאמר ככל מיני פת מערבין עירובי חצירות: מאן שמעת ליה דאמר פת אין מידי אחרינא לא רבי יהושע. וללישנא אחרינא ר' מאיר: וקמי' ככל אפת ומתני' גמי ממאי דככל דתני אכל מיילי קאמר ולאפוקי מהא דר' יהושע אמת דילמא ככל דקמי' אפת קאי כברייתא והכי קאמר ככל מיני פת ככל מיילי חוץ ממניס ומלח: אלא אמר רבא דר' מאיר: רבי יהושע אסיפא דמלמא פליגא דאמר פרוסה לא קא משמע לן ככל: משום איבה. שצ"ן ליה מחלוקת שאומר אני ונתן שלימה ואתה פרוסה: לקולו. זה פרוס זה שלם: חלפה. אינו חסרון שזה תקונה: כדי דימועה. אס נדמעת שפלה תרומה בחולין ועשו ממנה ככר זו ונטלו ממנה דימועה אחד ממאה לתקנה: חלפה נחפוס. קטנה היא ואין זה חסרון: ספרה בקיסס. ככר שנפרסה ומפר הפרוסות בקיסס ונראית שלימה: ידוע סיפורה. ניכר מקום תפירתה והוא כפרוסה: דשאר מיני הוה. מינין הרבה היו מערבין זה דהיא ולאי לאו פת היא דכתיב גבי יחזקאל ואתה קח לך חטוין וגו' וכתיב (שס כד) לחם אנשים לא תאכל אלמנא לאו לחם הוה: ועוגם שעורים סאלגנה אמר רב חסדא. היא שעורים לאו דווקא דהא שאר מינין טובא הוה זה אלא לשעורין תאלגנה כמשקל דרך רעבון ולא לשבוע: (י) עירוביה כעיריב

שעורין. מגונה ולא יפה כתיקון עריבת חטים שמיפה מיקון העוגה עגולה ונאה: מתני' נוסן אדם מעט לחנוני. שהוא מוכר יין ודר עמו כמבוי: או לנחפוס. מוכר ככרות ודר עמו כחצר שיזכה לו בעירוב עם חצירו אס יבואו בני לקחת ממך ככר לעירוב או יין לשתוף יהא לי חלק זו: לא זכו לו מעותיו. שאין מעות קונות עד שימשוך ואפי' עירב החנוני הזה לכל האחרים וזכה גם לזה אינו עירוב שהרי לא נתכונן לזכות לו בזמנת חנם כשאר מזכין בעירוב אלא לקנות המעה והרי אינה קנויה לו דכיון דמעות אינן קונות לא סמכא דעמיה דהאי ולא הוי דעמיה לאקנויי ומלמא מערב לו כמעמיה שלא מדעתו: ומודין

א וכו' א"ו מעותיו. פירש הקונטרס ואפילו עירב החנוני הזה לכל האחרים וזכה גם לזה אינו עירוב שהרי לא נתכונן לזכות לו בזמנת חנם כשאר מזכין בעירוב אלא לקנות המעה והרי אינה קנויה לו וזמנת חנם כשאר מזכין בעירוב אלא לקנות המעה וקנה לו מן השוק אינו עירוב כיון שהנותן מתכוין לקנות לו מן החנוני ואין המעה קונה לו וכל הזכות שעושה החנוני שלא מדעת בעל הבית קח עירוב ואין מערבין אלא לדעתו ולשון הקונטרס גמי מוכיח כן כמנון:

איתבייה אביי ככל מערבין עירובי תחומין כו'. כך היא הגירסא בספרים ישנים וכן גרס ר"מ ופירש ה"ר אברהם כולה סוגיא דה"ק תנינא חדא זימנא ככל מערבין כו' משמע סתמא זין בעירובי חצירות זין בעירובי תחומין אמר רבא לאפוקי מר' יהושע דאמר פת אין כו' והאי ככל מערבין אכולהו עירובין קאי ואכולהו פליג ר' יהושע ואומר פת אין מידי אחרינא לא ולהכי איתרין תרי זימני דאי לא הדר ומנא צנא דהכא הוה מוקמינן הוה לאפילו דתחומין דאיידי זהו כולי פירקא ומילמא דר' יהושע דהכא הוה מוקמינן בחצירות דמיירי זהו לעיל ולא מפקא הוה דלעיל כלל מרבי יהושע דהכא אבל השתא דמיתניא גמי גבי מלמיה דרבי יהושע מפקא מדידה דלאפילו קאי איתבייה אצ"י אצ"י פריך על מה שאמר שסבר רבי יהושע דאפילו דתחומין אין מערבין אלא בפת והכי גרסינן ככל הספרים הישנים ככל מערבין עירובי תחומין (ב) קאמר כו' קס"ד דהאי ככל מערבין ככל מיני פירות קאמר מאן שמעת ליה דאמר פת אין מידי אחרינא לא רבי יהושע דהא אמרין דר' אליעזר ככל מערבין זין בחצירות זין בתחומין קאמר וקמי' לה גבי תחומין (ג) ככל דבר אלמנא תחומין ככל דבר לרבי יהושע אלא לאפוקי מרבי יהושע כו' אלא האי ככל מערבין ה"ק ככל עיני פת מערבין זין בשלמין זין בחסרין והשתא מיירי מתני' ככל מערבין דווקא בחצירות דאיידי זהו פליג על ר' יהושע דעירובי תחומין דאצ"י רבי יהושע מודה דתחומין ככל דבר וזמנתיהו ור' יהושע לא פליג אלא אחרינא הוה ליה לפרושי דאחרינא לחודייהו קאי (ד) יהושע כד"י חלחה וברי דימועה מערבין (ה) ונראה לר"י דווקא צטבולה לחלה וזמנתיהו איירי דאי לא צעיא תיקון איכא איבה אפילו בחסרון מועט דלשנא דממתינת משמע דשלמים לגמרי צעי ומימר לשון כדי קשה דהוה ליה למימר חלחה ודמעתה דאפילו נטול לשם חלה אס הפריש יותר מכדי לוך איכא איבה ואס תאמר כיון דלשמעינן כדי חלחה דהוה אחד מארבעים ושמונה כל שכן כדי דימועה דהוה יותר ממאה ואור"י דק"ד דימוע כיון דחזי הכי

לכהן אפילו צפורתא איכא איבה: (ו) והיא הדיא דהוא בשני דמר שמואל כו'. עשו לנסות מה טעמא לפי שזוה הקצ"ה ליחזקאל לעשות: דבתיב ואתה קח א"ר ב'ו'. פ"ה וכתיב בתריה לחם אנשים לא תאכל אלמנא לאו לחם הוה והגיה ר"ת דהאי לחם אנשים צהבראה כתיב רחוק מפרשה זו כמה דפיין והכי פירושא היא דשאר מינין הואי דכתיב ואתה קח א"ר ב'ו'. עשו לנסות מה טעמא לפי שזוה הקצ"ה ליחזקאל לעשות: ולא פת הוא אלא לנפש רעצה דכלבא ככפניה גלליה כלע' ג' ז':

א וכו' א"ו מעותיו. פירש הקונטרס ואפילו עירב החנוני הזה לכל האחרים וזכה גם לזה אינו עירוב שהרי לא נתכונן לזכות לו בזמנת חנם כשאר מזכין בעירוב אלא לקנות המעה והרי אינה קנויה לו וזמנת חנם כשאר מזכין בעירוב אלא לקנות המעה וקנה לו מן השוק אינו עירוב כיון שהנותן מתכוין לקנות לו מן החנוני ואין המעה קונה לו וכל הזכות שעושה החנוני שלא מדעת בעל הבית קח עירוב ואין מערבין אלא לדעתו ולשון הקונטרס גמי מוכיח כן כמנון:

ככרות ודר עמו כחצר שיזכה לו בעירוב עם חצירו אס יבואו בני לקחת ממך ככר לעירוב או יין לשתוף יהא לי חלק זו: לא זכו לו מעותיו. שאין מעות קונות עד שימשוך ואפי' עירב החנוני הזה לכל האחרים וזכה גם לזה אינו עירוב שהרי לא נתכונן לזכות לו בזמנת חנם כשאר מזכין בעירוב אלא לקנות המעה והרי אינה קנויה לו דכיון דמעות אינן קונות לא סמכא דעמיה דהאי ולא הוי דעמיה לאקנויי ומלמא מערב לו כמעמיה שלא מדעתו: ומודין

א) ומי' פ"א מה' עירובין ה"ל ח ש"ע א"ח ס"י שפ"ו ע"ד ה':

ב) ב טור ש"ע א"ח ס"י שפ"ו ע"ד ה':

ג) ג מי' פ"ה מה' הלכות גמ' כמ"ה הלכה ב סמג ע"ש קמא טו"ש ע"ד ס"י שפ"ו ע"ד ה':

ד) ד טור ש"ע א"ח ס"י שפ"ו ע"ד ה':

ה) ה טור ש"ע א"ח ס"י שפ"ו ע"ד ה':

ו) ו טור ש"ע א"ח ס"י שפ"ו ע"ד ה':

ז) ז טור ש"ע א"ח ס"י שפ"ו ע"ד ה':

ח) ח טור ש"ע א"ח ס"י שפ"ו ע"ד ה':

ט) ט טור ש"ע א"ח ס"י שפ"ו ע"ד ה':

רבינו הגנאל (המשך)

הין חסר הין יתר שיעורו במאה. וכשם שתרומה מדמעת כן חלת מדמעת. ואם ניטלה ממנה כזה השיעור ונשתיר בה חוץ שתי סדורות מערבין לו בה. אבל אם ניטלה ממנה חלק אחד מכ"ד כדי חלחת העושה עישה לעצמו או למשתה בנו אין מערבין בה שכבר נעשית כפרוסה. וכן אם נפרסה כבר וחזרה בקיסם ונראית שלימה מערבין לו בה. אבל אם נראית פרוסה כגון דידע תפרה אין מערבין לו בה. משמיה דשמואל אמרו מערבין בפת אורז אבל בפת דוחן. ועוד אמרו משמו מערבין בפת עדשים. ואם היא פת שיהיה ממיה הרבה כגון חטים ושעורים ופול ועדשים ודוחן וכוסמין. [אין מערבין לו בה]. ועוגת שעורין תאלגנה לשעוריהם תאלגנה. כלומר כשיעור כך וכך. רב פפא אמר עריכתה כעריכת שעורים ולא כעריכת חטין. כדתנן אוכלין עראי מן העיסה עד שתלגלג בחטים ותטמטם בשעורין. גילגלה בחטים וטימטם בשעורין. האוכל ממנה חייב מיתה. כיון שהיא נותנת חטים מגבחה חלחה, וכלבד שלא יהיה שם ה' רבעים קמה. ירושלמי מפני מה אמרו מערבין בחצירות מפני דריי שלום, ומעשה באחת שהיתה (רביבה) [רביבה] עם חבירתה ושלחה עירובה ביד בנה [נסבתיה] (וכפפתיה) [וכפפתיה] ונשקתיה, אתא אמר לאימיה אמר הכין רחמה לי מתוך כך עשו שלום. הדיא היא דכתי' כל נתיבותיה שלום. מתני' נתון אדם מעה לחנוני או לחנותם כדי שיזכה [לן] בעירוב דבירי ר' אליעזר כו'.